

# STENOMUSEEN

MEDLEMSBLAD FOR STENO MUSEETS VENNER - DECEMBER 2000 - NR. 12

---

*Journalistlev Jonas Bech var på besøg på Steno Museet en dag i år 2000. Det kom der følgende ud af:*

## Det summer af sandhed

**46 dage, 10 timer, 12 minutter, 5 sekunder og 33 hundrededele.**

De digitale tal yderst til højre skifter med lynets hast. *Nedtælling til årtusindskiftet* står der på tavlen over det digitale ur. Ganske ensomt hænger det på Steno Museets særudstilling om tid. Tappert fortsætter det den kamp, som blandt andet uret i Eiffeltårnet for længst har opgivet.

I baggrunden hører man svagt udstillingens andre ure med deres mekaniske tikken. Standur efter standur står i kronologisk rækkefølge for at fortælle historien om uret. De skaber en skarp kontrast til den summen, det digitale apparat udgyder. Til venstre for uret hænger der et A-4 ark. Det fortæller, hvorfor netop dette ur stadig tæller ned til det årtusindskifte, som vi alle troede lå bag os.

### Årtusindskiftet

En mere uddybende forklaring giver museumsinspektør Hans Buhl, som er sat stævne under uret. På yderst pædagogisk manér forklarer han, hvordan tingene hænger sammen.

Det er Dionysius, som står bag den tidsregning, vi har i dag. Han fik opgaven af pave Johannes I, som ønskede nogle nye tabeller over, hvornår påsken skulle ligge i de kommende år. I den forbindelse valgte Dionysius at nummerere årene efter Jesu Kristi fødsel. Med udgangspunkt i den 19-årige månecy-



*Denne samling af ure i udstillingen "At tælle tiden" inspirerede denne artikels forfatter.*

klus, ugens 7 dage og de 4 år mellem hvert skudår nåede han frem til, at det ville være hensigtsmæssigt at kalde det første år i den nye kalender for år 532 efter Kristi fødsel.

“Det passede nogenlunde med den historiske viden, men er sandsynligvis rent matematisk bestemt af produktet  $19 \cdot 7 \cdot 4$ . Det er altså lidt tilfældigt, at vi er i år 2000 netop i år” forklarer Hans Buhl. Derudover er det sådan, at der ikke er noget år nul i Dionysius’ kalender. Derfor vil der først være gået 2 årtusinder siden Kristi fødsel, når vi når midnat den 31/12 2000. Men det er meget usandsynligt, at der på det tidspunkt er gået nøjagtigt 2000 år, siden Jesus kom til verden.

*Fortsættes side 7*

---

## Det sommer... *(Fortsat fra forsiden)*

### Tallenes magi

Fakta er altså på plads. Og inspektøren lader sig da heller ikke imponere over al den virak, der var ved årsskiftet sidste år. Som naturvidenskabsmand ser han ikke årtusindskiftet som en speciel begivenhed.

“Der findes jo et utal af talkombinationer, som kan være fascinerende eller kun forekommer med 1000 års mellemrum. Reelt er det jo bare tallene, der skifter, ligesom når speedometeret i en bil går fra 9999 til 0000” forklarer Hans Buhl. “Havde meteren været defineret en anelse anderledes, var det blot sket et andet sted,” siger Hans Buhl med et skævt smil. Han har talt sig varm nu, hvorimod kaffen i hans krus så småt må være blevet kold.

Han mener, at det i højere grad har socio-logisk interesse, hvordan den vestlige verden

kunne blive grebet af denne talkombination 2000. “Det sociale gik forud for videnskabelige facts. Folk lavede deres egen subjektive sandhed”, som Hans Buhl filosofisk udtrykker det. Han mener, at medierne og detailhandlen benyttede lejligheden til at slå plat på befolkningen og tjene en god skilling.

Historien om det ensomme ur er altså primært historien om Steno Museet, som ønsker at oplyse og forklare publikum en sandhed. En sandhed som videnskaben må acceptere ikke bliver alment anerkendt. Men museumsinspektøren ærgrer sig ikke. Det kan ikke nytte at blive sur. Han forklarer, hvordan videnskaben gang på gang må se sig udspillet. Ikke af argumenter, men af interesser, der råber højere, som for eksempel medierne.

Uret råber ikke særlig højt. Det hænger bare. Sommer videre, vel vidende, at dét i det mindste kan klokken. *Jonas Bech*

---

### Torsdag den 8. februar 2001

Museumsinspektør Eivind Thorling:

#### *Mad til Mennesker*

I tilknytning til særudstillingen “Mad til Mennesker” på Steno Museet belyses forskellige emner vedrørende den ideelle ernæring til mennesker, og hvorledes man er nået frem til denne viden.

### Torsdag den 8. marts 2001

Lektor Jens C. Hansen:

#### *Hvornår er noget giftigt?*

I 1564 skrev Pascal: “Hvad er ikke gift, alle ting er gift og intet uden gift. Alene dosis bestemmer, at en ting ikke er gift”.

Dette udsagn er stadig gyldigt. Det betyder, at der ikke kan skelnes kategorisk mel-

lem næringsstoffer og giftstoffer, eller mellem begreberne sundt og usundt.

### Torsdag den 5. april 2001

Professor Niels Henrik Gregersen:

#### *Skabelsestanken og evolutionsteorien*

Udgivelsen af Darwins *On the Origin of Species* vakte stor furor, da den udkom i 1859. Særligt tre spørgsmål vakte oprør i samtidens kultur og religion, nemlig (1) den såkaldte “abekatteteori”, (2) tilfældighedens princip, og endelig (3) tanken om den brutale selektion, der syntes at gøre hele tilværelsen til en overlevelseskamp. Spørgsmålet var dengang – og for så vidt i dag – om troen på Gud er forenelig med tanken om tilfældigheder i naturhistoriens forløb. ■

---